

KRIVÁN PÁL KÖZREMŰKÖDÉSE A MÉRNÖKI TOVÁBBKÉPZÉSBEN

Szlabóczky Pál

Dr. Kriván Pál, az 1966. februárjában indított első "mérnöki geológia" szakmérnöki tanfolyamon Elemző Földtan címmel tartott előadásokat, amely eredetileg csak 2 félévre volt tervezve, de a hallgatóság kérésére, még egy félévre lett prolongálva, az érdeklődésre jellemző módon éppen a Talajmechanika tárgy helyett.

Miben állt előadásainak rendkívüli vonzereje?

A hallgatóság zöme néhány éves műszaki-földtani gyakorlatú olyan mérnök volt, akiknél a térszín-közeli földtani folyamatok megismerésére igen nagy igény alakult ki. Sok kíváncsisággal próbáltunk megfejteni olyan műszaki-földtani kihatású folyamatokat, amelyek alapját az elmúlt néhány százezer év alakította ki. A jelenséget láttuk, de nem tudtuk értelmezni.

Dr. Kriván Pál előadásai egy olyan szinpad függőnyét húzták fel, ahol a látottak a problémáink megoldásához elsősorban a mérnöki szemlélet bővülését adták. Műszaki tanulmányaink, munkáink során belénk rögződött egzakt, vulgáris műszaki megoldásmód gőrcsősségét oldotta fel ez az új szemlélet, és a műszaki-földtani megismerés új útjára léphettünk.

Előadásai nem korlátozódtak csak a negyedkor-földtan ismertetésére: kitért idősebb képződmények, dinamikai geológiai folyamatok oktatására is.

Az ismeret átadás három csatornán történt, úgy mint:

- előadásokon,
- szeretett Professzora: Elemző Földtan című könyvének részletesen kijelölt tanulmányoztatásával,
- konzultációk, kirándulások során spontán beszélgetésekkel. (Emlékezetesek a budai Várban, Dunaújvárosra, Rókushegyre, Zuglóba vezetett tanulmányi sétái, kézi kőzet példányok, feltárások dinamikai értelmezései.)

Miként hasznosítottuk tanításait?

Sajnos szakmérnöki egyetemi jegyzetét nem írta meg, de az átadott szemlélet sokunk munkájában megérett valósággá vált, és azt fiatalabb kollégáinknak is továbbítjuk. Hangsúlyozott munkaelvét, Szabó József gondolatát érvényesítjük: a terepi "észleletet" el kell választani a későbbi "vélekedéstől". Ez a mérnöki előmunkálat során betartandó!

Tudomány-történeti kitérői nem csak élénkítették előadásait, hanem felhívták a figyelmet, műszaki-természettudományi életünkben is mindig jelenlévő konzervatív^{us}-reformizmus közötti harcra. Legismertük és általa tisztelődivé váltunk a hazai műszaki-földtant is megalapozó elődeink munkásságának (Szabó József, Lóczy Lajos, Horusitzky Henrik).

Csodálatos rögtönzéseiben is óriási tárgyi, történeti tudása egyoldalú műszaki gondolkodás módjának bővítésére sarkalt sokunkat. Megtanultuk Tőle, hogy egy műszaki-földtani feladat nem feltétlenül a helyes matematikai képlet kiválasztásával kezdődik; a jelenség okozója nem mindig ^atervezési területen belül keresendő; a műszaki megoldást a földtörténeti folyamatokkal is összhangba kell hozni. Klíma és tektonika kapcsolata! Ez volt értékelő módszerének egyik alapelve.

Ilyen tanulmányi, sőt baráti kapcsolatok kialakulása után érhetően élénken figyeltük az „Árpád sírja” - storyt, amelyről hírtadó félszáz sajtót még annak idején hozzám küldte megőrzésre.

Sőt minden mást is tanultunk Tőle: természeti alak-esztétikát, zene kritikát, mélylélektant, barátságot. Emlékezetes olaszországi útjáról (ahonnan egy zsák lávabombát cipelt haza) küldött, a "Bocca della Verità"-t ábrázoló üdvözlő lapján írta: "Ez itten az igazság szája. Ha nem köszöntenélek a legszebb barátsággal: leharapná a kezem." Ez volt Ő, a Tanár Úr és Önzetlen Barát!

Halála utáni megemlékezésekben, sok dicséret hangzott el Róla de műszaki-földtani érzékéről, mérnöki kapcsolatairól ezekben nem esett szó. Ezért rendeztük meg ezt a szakosztályi emléktüntetést.

Pál Kriván's contribution to postgraduate
training in engineering geology

Pál Szlabóczky

Pál Kriván's postgraduate engineering geological lectures have promoted the widening of the engineering scope in Hungary. His courses implied not only the geological presentation of quaternary deposits but also rocks of older ages and the dynamic processes of geology. He emphasized that during the technical solution of an engineering geological problem the geological conditions should have been considered at first and the selection of the proper mathematical model came only after having a proper knowledge on the geological features.

